

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า กาลังคนนับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่สุดอย่างหนึ่ง การพัฒนาประเทศจะก้าวหน้าไปได้มากหรือน้อยขึ้นอยู่กับคุณลักษณะ และคุณภาพของพลเมืองในประเทศนั้น ๆ ด้วยเหตุนี้เองประเทศต่าง ๆ จึงมีความจำเป็นที่จะต้องพัฒนาพลเมืองในประเทศของตนให้มีคุณลักษณะและคุณภาพที่เหมาะสม เพื่อให้การพัฒนาประเทศดำเนินไปได้โดยมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับกันว่าการศึกษาคือเครื่องมือที่สำคัญยิ่งในการพัฒนาคน ดังที่ วิจิตร ศรีสะอ้าน (2519) กล่าวว่า "การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ประเทศที่กำลังพัฒนาทั้งหลายต่างก็เน้นถึงความสำคัญทางการศึกษาในฐานะที่เป็นจักรกลสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ (Human Resources) เพื่อให้ได้มาซึ่งกำลังคน (Manpower)" การศึกษาไม่ว่าจะจัดอยู่ในรูปแบบใดก็ตามย่อมมีจุดมุ่งหมายในอันที่จะฝึกอบรมให้พลเมืองมีคุณลักษณะและคุณภาพต่าง ๆ ตามที่ประเทศกำหนดเป้าหมายเอาไว้ การศึกษาจึงไม่ได้มุ่งพัฒนาแต่ในด้านวิชาความรู้เพียงอย่างเดียว แต่ต้องพัฒนาบุคคลทุก ๆ ด้าน ทั้งในด้านคุณธรรม ศิลธรรม ค่านิยม รวมทั้งความเป็นผู้มีเหตุผลรู้จักการคิดแก้ปัญหา มีความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ เหล่านี้เป็นต้น (ประทีป ประพันธ์พจน์, 2526)

ผู้ที่ได้รับการศึกษาเกือบทุกคนต่างมุ่งศึกษาต่อให้ถึงระดับสติปัญญา ความสามารถและฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวจะอำนวยให้ แต่ในสภาพความเป็นจริงปรากฏว่าความสามารถของรัฐในการให้การศึกษาแก่ประชาชนยังอยู่ในขอบเขตจำกัด คือรัฐยังไม่สามารถจัดการศึกษาเพื่อสนองตอบต่อความต้องการของทุกคนได้ ยิ่งในระดับสูงขึ้นโอกาสการศึกษาต่อยิ่งน้อยลง แม้ว่านักเรียนที่มีโอกาสศึกษาต่อในระดับสูงจะมีจำนวนน้อย แต่ถ้าพิจารณาในแง่ของปริมาณก็พบว่านักเรียนที่จบการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายในแต่ละปีก็มีจำนวนมาก (วิเชียร เกตุสิงห์, 2522) ดังนั้นจึงทำให้เกิดการแข่งขันทางการศึกษาเพื่อให้มีสิทธิในการศึกษาต่อ ส่วนบุคคลที่จบการศึกษาหรือต้องออกนอกระบบการศึกษา ก็จะนำตนเองเข้าสู่ตลาดแรงงานหรือประกอบอาชีพ

ต่าง ๆ อาชีพการทำงานนั้นต้องอาศัยระดับการศึกษาในแต่ละประเภทเป็นส่วนประกอบ จึงทำให้ผู้ที่ยังอยู่ในระบบการศึกษาต่างก็มุ่งหวังไปที่ระดับหรือวุฒิทางการศึกษาเพื่อจะช่วยให้ทำงานเบา มีหน้ามีตา ทั้งนี้เพราะคติและความหมายที่เข้าใจกันมาในสังคมไทย การศึกษาคือปัจจัยที่จะช่วยยกบุคคลให้พ้นสภาพเดิม หรือเลื่อนฐานะทางสังคมให้สูงขึ้น

ในอดีตอาชีพข้าราชการเป็นอาชีพที่มีเกียรติสูง การเป็นข้าราชการต้องอาศัยการได้รับการศึกษาสมัยใหม่ซึ่งยังไม่แพร่หลายนัก จำนวนของข้าราชการก็มีน้อย ครูจึงเป็นข้าราชการประเภทหนึ่งซึ่งได้รับการยกย่องมาก ดังจะเห็นได้จากพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช (2511) พระราชทานแก่นิสิต นักศึกษา ณ วิทยาลัยวิชาการศึกษา ซึ่งมีความตอนหนึ่งว่า "...เราควรยกย่องครูมาก สงเคราะห์ครูเข้าในบุพการี รองจากบิดามารดา ไม่ว่าผู้ใดแม้มียศศักดิ์ มีอำนาจเพียงใด ก็ยังเกรง เชื้อพ้อง ไม่ลบหลู่ ไม่ลืมครู..." ปัจจุบันการขยายสาขาวิทยาการต่าง ๆ มีวงกว้างขึ้นกว่าเดิมมากมาย อีกทั้งอาชีพข้าราชการก็มีมากมายหลายประเภท เกิดอาชีพสาขาอื่น ๆ และข้าราชการประเภทอื่นที่มีลักษณะอาชีพที่ทำให้อำนาจอภิสิทธิ์และรายได้ที่สูงกว่ามาก จึงทำให้เกิดความเปลี่ยนแปลงด้านค่านิยมต่ออาชีพครู ซึ่งเป็นอาชีพที่การแสวงหาอำนาจอภิสิทธิ์และรายได้อยู่ในเกณฑ์ที่เสียเปรียบอาชีพอื่นในระดับการศึกษาเดียวกัน ค่านิยมปัจจุบัน อาชีพครูจึงเป็นอาชีพที่ไม่ประสบความสำเร็จอย่างสูงในชีวิตโดยทั่วไป (สามารถชาย จอมวิญญา, 2527)

การพลศึกษาเป็นกระบวนการของการศึกษาที่จะพัฒนาคนในชาติให้ เป็นผู้ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ ทั้งร่างกายและจิตใจ รวมทั้งความมีคุณธรรมในด้านต่าง ๆ ด้วยเหตุนี้วิชาพลศึกษาจึงได้ถูกบรรจุไว้ในระบบการศึกษาในทุกระดับการศึกษา ดังที่เจสสิว เรืองเดช (2527) ได้กล่าวไว้ว่า "การพลศึกษาเป็นองค์หนึ่งของการศึกษาชาติ ถ้าการศึกษาขาดองค์นี้ไปก็เท่ากับผลผลิตส่วนรวมของการศึกษาได้ขาดไป พลเมืองของชาติก็จะเป็นคนไม่สมบูรณ์" วิชาพลศึกษาอาจแตกต่างจากการศึกษาอื่น ตรงสื่อกลางในการเรียนการสอนโดยที่ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงด้วยตนเอง ดังนั้น ครูพลศึกษาจึงมีบทบาทต่อการพลศึกษาและกิจกรรมด้านพลศึกษาเป็นอย่างสูงในอันที่จะพัฒนาผู้เรียนดังที่วรงค์ดี เพียรชอบ (2523) ได้กล่าวไว้ว่า

ครูพลศึกษานับว่าเป็นหัวใจของวิชาชีพพลศึกษา การที่วิชาพลศึกษาจะเป็นวิชาที่มีบทบาทในการให้การศึกษแก่นักเรียนมากน้อยเพียงใดนั้น ขึ้นอยู่กับว่าครูพลศึกษา สามารถจะจัดโปรแกรมพลศึกษาให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากวิชาพลศึกษามากน้อยเพียงใด ถ้าครูสามารถจัดโปรแกรมพลศึกษาโดยให้นักเรียนได้รับประโยชน์จากการพลศึกษามาก วิชาพลศึกษาก็จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญ

จะเห็นได้ว่า การจัดการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา จะมีบทบาทสำคัญและมีประโยชน์ต่อผู้เรียนมากหรือน้อยนั้น ครูพลศึกษานับว่ามีบทบาทสำคัญยิ่ง ครูพลศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจจุดมุ่งหมายของการเรียนการสอนพลศึกษา เห็นคุณค่าและเห็นความสำคัญของวิชานี้ เป็นผู้ได้รับการอบรมมาอย่างดี อีกทั้งต้องมีใจรักในวิชาพลศึกษาอีกด้วย แต่กิจกรรมทางพลศึกษาทั้งผู้เรียนและผู้สอน จะต้องใช้แรงกายในการร่วมกิจกรรมทั้งในร่มและกลางแจ้ง ซึ่งค่านิยมด้านการทำงานของคนไทยเรานั้น นิยมที่จะเสี่ยงงานหนัก หรือการใช้แรงกาย เพราะมีความเคยชินกับความสบายหรือทำงานสบาย ๆ ซึ่งค่านิยมดังกล่าวได้รับการปลูกฝังกันมาเป็นเวลาช้านานแล้ว ดังที่นิคม สุวีบุตร (2530) ได้กล่าวไว้ว่า "เด็กของเราแต่เดิมมีความคิดต่องานในลักษณะที่อยากทำงานสบาย ๆ งานที่มีเกียรติ งานราชการ และอาจจะคิดเช่นนี้ไปอีกนาน ทั้งนี้เพราะความเชื่อถือถ่ายทอดกันมาจากคนรุ่นต่าง ๆ ยังไม่เปลี่ยนแปลง"

สำหรับในประเทศไทยนั้น มหาวิทยาลัยของรัฐเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่เปิดให้นิสิตนักศึกษาเรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเอก และเมื่อสำเร็จการศึกษาก็สามารถออกไปเป็นครูพลศึกษาในสถาบันการศึกษาระดับต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาถึงการเตรียมบุคลากรทางพลศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อศึกษาว่านิสิต นักศึกษาที่เลือกเรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเอกนั้นมีปัจจัยอะไรบ้างที่จูงใจให้เลือกเรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเอก ผู้วิจัยเชื่อว่าประสิทธิภาพของครูพลศึกษาจะมีความแตกต่างกันถ้ามีปัจจัยจูงใจให้เลือกเรียนวิชาพลศึกษาเป็นวิชาเอกแตกต่างกัน

มีผู้ที่สำเร็จการศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นจำนวนมากที่เลือกเรียนสาขาวิชาเอกพลศึกษา ด้วยเหตุนี้ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะทำการศึกษถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่ทำให้นิสิตนักศึกษาเข้ามาเลือกเรียนสาขาวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนิสิต นักศึกษา ระหว่างเพศชายและเพศหญิง

สมมติฐานของการวิจัย

ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐระหว่างนิสิต นักศึกษา เพศชายและเพศหญิง ไม่แตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

1. กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิต นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล ซึ่งศึกษาชั้นปีที่ 1 ในปีการศึกษา 2532 เท่านั้น
2. การศึกษาปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา จะทำการศึกษาตัวแปร 7 ด้าน ดังนี้
 - 2.1 ด้านความรัก ความถนัด และความสนใจต่อสาขาวิชาที่พลศึกษา
 - 2.2 ด้านความมั่นคงและก้าวหน้าในอาชีพ
 - 2.3 ด้านความมีเกียรติยศชื่อเสียง
 - 2.4 ด้านบุคคลที่เกี่ยวข้อง
 - 2.5 ด้านค่านิยมต่อมหาวิทยาลัย
 - 2.6 ด้านความจำเป็นบางประการ
 - 2.7 ด้านสุขภาพพลานามัย

ข้อตกลงเบื้องต้น

ผู้ตอบแบบสอบถาม ตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและแสดงความคิดเห็นตาม
ความรู้สึกที่แท้จริง

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. ปัจจัย หมายถึง องค์ประกอบต่าง ๆ ที่อาจจะมีอิทธิพลต่อการเลือกเรียนวิชาเอก
พลศึกษาของนิสิต นักศึกษา ได้แก่ สภาพพื้นฐานทั่วไปของนิสิต นักศึกษา ความรัก ความถนัดและ
ความสนใจต่อสาขาวิชาชีพพลศึกษา ค่านิยมต่อมหาวิทยาลัย ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ
ความมีเกียรติยศชื่อเสียง บุคคลที่เกี่ยวข้อง ความจำเป็นบางประการ และสุขภาพพลานามัย
2. วิชาเอกพลศึกษา หมายถึง วิชาที่เปิดสอนเป็นวิชาเอกในหลักสูตรปริญญาตรีใน
มหาวิทยาลัยของรัฐบาล
3. นิสิต นักศึกษา หมายถึง นิสิต นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกพลศึกษา ระดับปริญญาตรี
ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล
4. ความรัก ความถนัด และความสนใจต่อสาขาวิชาชีพพลศึกษา หมายถึง สภาพที่
ทำให้บุคคลกระทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดเป็นพิเศษ เป็นแรงผลักดันหรือกระตุ้นให้บุคคลกระทำการใด ๆ
เกี่ยวกับวิชาพลศึกษาด้วยการร่วมกิจกรรม ได้แก่ ชอบเรียน ชอบสอน และชอบอาชีพของวิชา
พลศึกษา รักและสนใจวิชาพลศึกษา มีความถนัดทางด้านทักษะกีฬา นิสัย สติปัญญา และความ
สามารถเหมาะสมกับวิชาชีพพลศึกษา
5. ค่านิยมที่มีต่อมหาวิทยาลัย หมายถึง ความรู้สึกหรือความเชื่อที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่
แอบแฝงอยู่ในตัวบุคคล ได้แก่ มีความมั่นใจที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยแห่งนี้ เห็นว่าเป็น
มหาวิทยาลัยที่มีชื่อเสียง เห็นว่าอาจารย์ในมหาวิทยาลัยมีความรู้ทางด้านพลศึกษาเป็นอย่างดี เห็น
ว่าการศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยทำให้มีเกียรติได้รับการยกย่อง
6. บุคคลที่เกี่ยวข้อง หมายถึง บิดา มารดา ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์
เพื่อน ที่อาจมีอิทธิพลจูงใจหรือชักนำให้นิสิต นักศึกษา เลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษา

7. ความจำเป็นบางประการ หมายถึง สิ่งต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลชักนำให้ทำโดยไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ ได้แก่ ความจำกัดในเรื่องทุนทรัพย์ในการเรียนและสาขาวิชาที่ให้เลือกเรียน เป็นต้น

8. สุขภาพพลานามัย หมายถึง สภาพของร่างกายและอารมณ์ที่มีอิทธิพลจูงใจให้ตัดสินใจให้เลือกเรียนสาขาวิชาเอกพลศึกษา ได้แก่ ความแข็งแรงของร่างกาย ความสนุกสนานเพลิดเพลินในการออกกำลังกาย เป็นต้น

9. ความมั่นคงและความก้าวหน้าในอาชีพ หมายถึง แนวทางที่จะได้เลื่อนตำแหน่งหน้าที่ทำให้มีโอกาสก้าวหน้าทั้งในด้านการงานและการศึกษา และเป็นอาชีพที่มั่นคง

10. ความมีเกียรติยศชื่อเสียง หมายถึง การได้รับการยกย่องนับถือในสังคม ได้แก่ เป็นอาชีพสุจริต เป็นอาชีพที่เข้าสังคมต่าง ๆ ได้ง่าย เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบถึงปัจจัยในการเลือกเรียนวิชาเอกพลศึกษาของนิสิต นักศึกษา ระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยของรัฐบาล
2. เป็นแนวทางสำหรับผู้เกี่ยวข้องในการกำหนดนโยบายรับนิสิต นักศึกษา เข้าศึกษาในสถาบัน การปรับปรุงหลักสูตรและวิธีสอนให้มีประสิทธิภาพ
3. เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับสาขาวิชาพลศึกษาในเรื่องอื่น ๆ ต่อไป